

ОСОБЛИВОСТІ МОТИВАЦІЙНИХ ТЕНДЕНЦІЙ ПІДЛІТКІВ ВКЛЮЧЕНИХ ДО ОБРАЗОТВОРЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Слюсар Тетяна

студентка 2 курсу соціально-
психологічного факультету

Науковий керівник:

Кандидат психологічних наук, доцент

Н.Ф. Портницька

Мотиваційна сфера особистості створює основний базис поведінкової сфери особистості. Механізми розвитку мотивації головним чином визначаються змістом діяльності, в яку включена особистість. Тому розуміння механізмів становлення мотивації відкриває нові можливості для розвитку, зокрема творчого потенціалу особистості. У підлітковому віці творчість є засобом саморозвитку та постановки цілей (А. Маслоу, К. Роджерс.). Мотивація включення до творчої діяльності у підлітковому віці центрується навколо власного «Я» (І.С. Кон); соціальних детермінант (О.О. Музика). Мотиваційні тенденції творчості у підлітковому віці можуть бути спонукою до творчої діяльності.

Щоб дослідити мотиваційні тенденції підлітків включених у образотворчу діяльність була використана «Методика вивчення мотиваційних тенденцій» В.А. Семиченко (модифікований варіант методу мотиваційної індукції (ММІ) Ж.Н'юттена). У дослідженні взяли участь 20 учнів художньої школи, серед яких 4-ро учнів мають значні успіхи (перемоги у конкурсах).

У результаті аналізу емпіричного дослідження, в структурі домінуючі мотиваційні тенденції, що відрізняють підлітків, що досягають успіху в образотворчій діяльності. Виявлено, що основні відмінності стосуються спрямованості образу «Я», активності, структури ціннісних мотиваційних тенденцій.

Спрямованість «Я» визначає домінанти активності особистості. Виявлено, що у підлітків, які досягли успіху в образотворчій діяльності, показники спрямованості «на себе» та «на інших» значно нижчі ніж, у менш успішних підлітків (рис. 1). Також варто зазначити, що у пересічних досліджуваних спрямованість «на себе» значимо переважає спрямованість «на інших». Це дозволяє припустити, що у структурі мотиваційних тенденцій успішних підлітків значимою є ще спрямованість на справу.

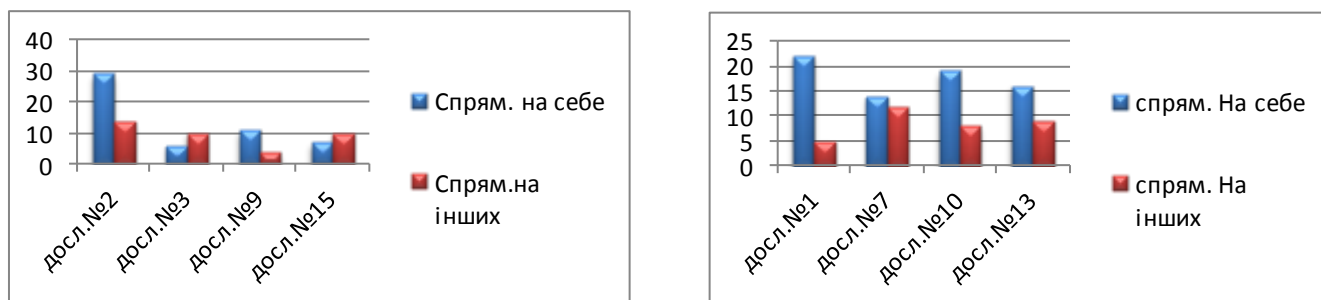

Рис.1. Порівняльна діаграма спрямованості «Я» у мотиваційних тенденціях успішних і пересічних підлітків.

Мотиваційні тенденції активності (рис.2) майже не відрізняються у підлітків, що є успішними, і тими що не досягли такого успіху. Відмінності виявлено на рівні пролонгованої спрямованості, яка в більшій мірі виражена у в успішних підлітків. Ймовірно така мотивація орієнтує підлітків на продовження діяльності навіть у ситуації відсутності актуального успіху.

Рис.2 Мотиваційні тенденції активності, пролонгована або ситуативна спрямованість підлітків.

У структурі ціннісних мотиваційних тенденцій (рис.3) відмінності стосуються ступеня вираження окремих тенденцій: позитивізму, реалізму, утопізму. Вищі показники значимості по всіх окреслених тенденціях у структурі мотивації пересічних підлітків свідчить про те, що вони в більшості орієнтуються на відтворення дійсності з різною мірою реалістичності зображуваного. Вони більше залежні від ситуативних чинників та зміст зображуваного. Успішні підлітки демонструють меншу орієнтованість оцінювання змісту та результатів діяльності, для них менш важливою є реалістичність\фантастичність зображуваного.

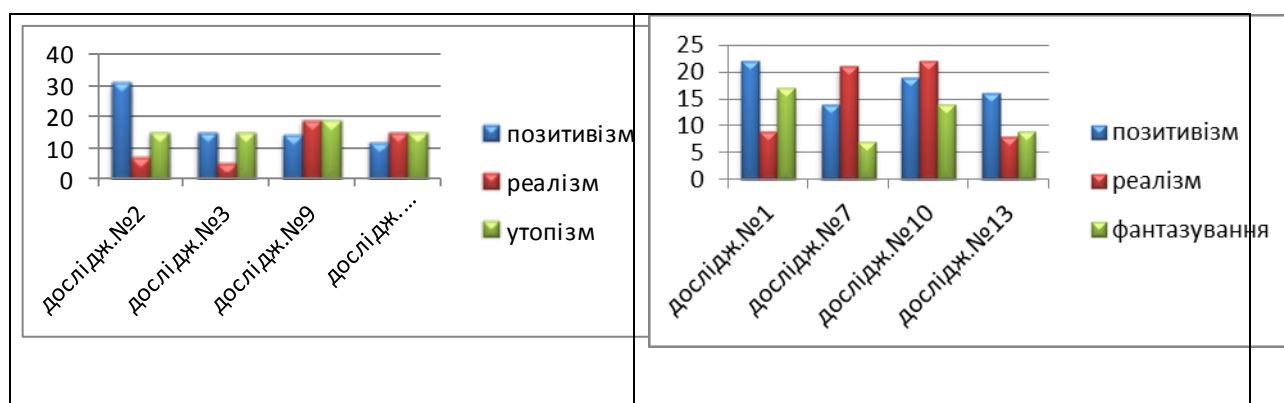

Рис.3. Ціннісні мотиваційні тенденції (позитивізм; реалістичність/фантазування) підлітків

Таким чином, регуляція образотворчої діяльності підлітків здійснюється через взаємодію мотиваційних тенденцій активності та ціннісних мотивів. Домінуючими для успішних підлітків є мотиваційні тенденції активності та пролонгованої спрямованості, що орієнтують їх на відстрочене досягнення успіху.

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ОБРАЗУ СІМ'Ї У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ

Стасюк Тетяна

студентка 4 курсу соціально-психологічного факультету

Науковий керівник:

старший викладач кафедри

Т.М. Майстренко

Сім'я відіграє важливу роль як інститут соціалізації дитини, задовольняє її потребу у прийнятті, визнанні, захисті, емоційній підтримці та повазі. У сім'ї дитина набуває перший досвід соціальної та емоційної взаємодії з соціальним оточенням.

В. Целуйко вважає, що «сім'я – це мала соціальна група, члени якої пов'язані шлюбними і родинними відносинами, спільністю побуту, взаємною допомогою і моральною відповідальністю» [7, с. 8].

Специфіка співпраці дитини з дорослим полягає, у тому числі, у пізнанні й оцінці інших, а через інших – у самопізнанні та самооцінці. Результатом взаємодії з дорослим є образ себе та іншого, а також образ взаємовідносин, що виникають у процесі комунікації.